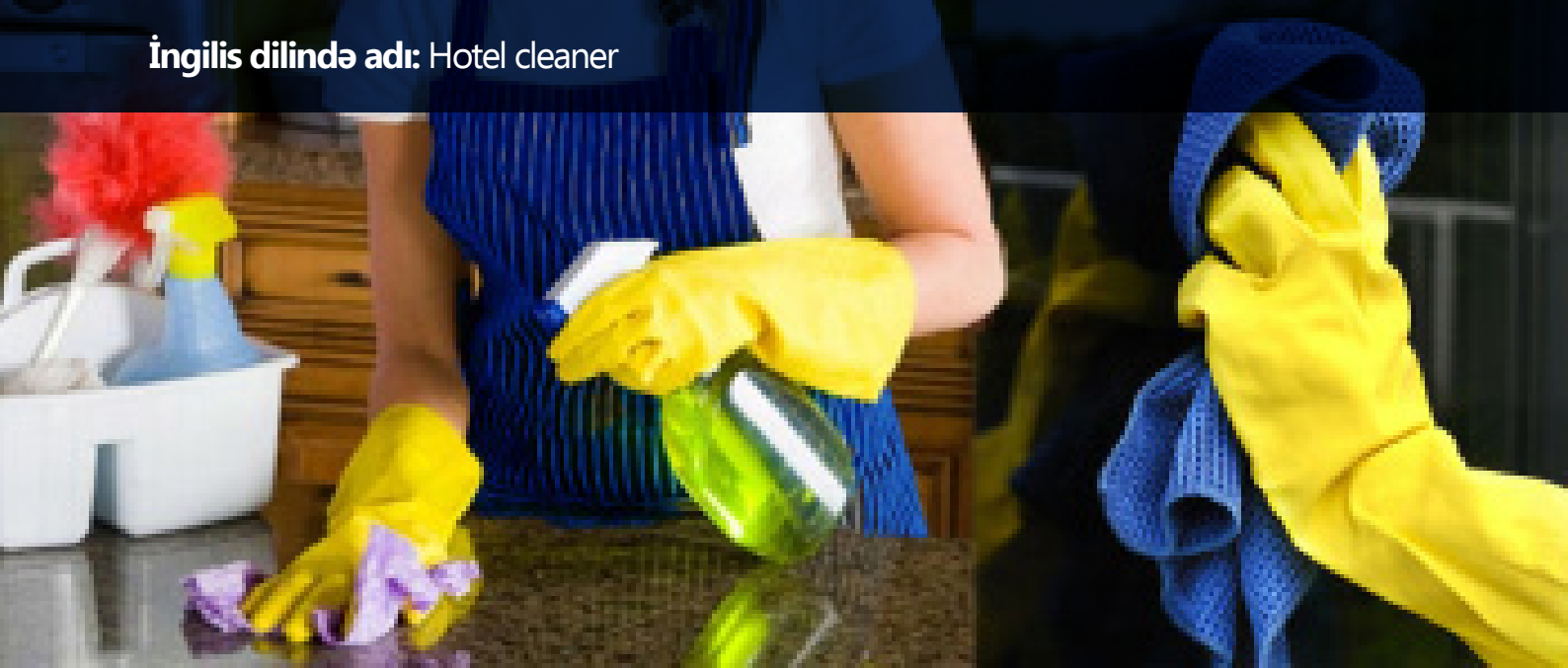

Nümunəvi peşə standartı
Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi
Müəssisələr üçün nümunəvi təlim standartı

N: 9112-1-00109-01

Otel xadiməsi

İngilis dilində adı: Hotel cleaner

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Dünya Bankının birgə həyata keçirdiyi "Sosial Müdafiənin İnkişafı" layihəsinin "ISCO 88/08-ə uyğun təkmilləşdirilmiş peşə standartlarının və əlaqədar təlim standartlarının hazırlanması" tapşırığı çərçivəsində "GOPA Consultants" və "SEFT Consulting" tərəfindən hazırlanmışdır.

İstifadə olunan anlayışlar

Termin	Açıqlaması
Bacarıq	Verilmiş iş üzrə vəzifə və fəaliyyətləri yerinə yetirmək qabiliyyətidir.
Bacarıq səviyyəsi	<p>Həyata keçirilən fəaliyyətlərin əhatəliliyi və mürəkkəbliyi ilə müəyyən olunur, burada fəaliyyətlərin mürəkkəbliyi əhatə üzərində üstünlüyə malikdir. Hər bir bacarıq səviyyəsi üzrə müvafiq bilik səviyyəsi tələb olunur. ISCO da, eləcə də Məşğulluq Təsnifatında aşağıdakı dörd geniş bacarıq səviyyəsi müəyyən edilir:</p> <p>Birinci bacarıq səviyyəsi</p> <p>Birinci bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr sadə və dövrü fiziki fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsini zəruri edir. Bundan əlavə, birinci bacarıq səviyyəsində bir çox peşələr fiziki güc və dözümlülük tələb etdiyi halda, əksəriyyətində sadə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı tələb olunur. Bu bacarıqlara ehtiyac duyulduğu halda belə, onlar işin əsas hissəsini təşkil etmir.</p> <p>Birinci bacarıq səviyyəsinə daxil olan bəzi peşələrdə səriştəli fəaliyyət üçün ibtidai təhsili və ya əsas təhsilin birinci mərhələsini başa vurmaq (ISCED üzrə 1-ci səviyyə) tələb oluna bilər. Bəzi işlər üçün isə iş yerlərində qısamüddətli təlimlər tələb oluna bilər.</p> <p>Birinci bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələr ixtisası olmayan işçi qüvvəsini əhatə edir.</p> <p>İkinci bacarıq səviyyəsi</p> <p>İkinci bacarıq səviyyəsi üzrə bütün peşələrdə səriştəli fəaliyyət üçün tələb olunan bilik və bacarıqlar, adətən, ümumi orta təhsilin birinci mərhələsini başa vurmaqla (ISCED üzrə 2-ci səviyyə) əldə olunur. Bəzi peşələrdə ümumi orta təhsilin ikinci mərhələsini bitirmək zəruri hesab olunur (ISCED üzrə 3-cü səviyyə) ki, bura ixtisaslaşmış peşə təhsili və iş yerlərində həyata keçirilən təlim də daxil ola bilər. Müəyyən peşələr ümumi orta təhsili bitirdikdən sonra ilk peşə-ixtisas təhsili almağı (ISCED üzrə 4-cü səviyyə) tələb edir. Bəzi hallarda isə iş təcrübəsi və iş yerlərində həyata keçirilən təlim formal təhsili əvəz edə bilər.</p> <p>İkinci bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələrə ixtisaslı işçilər daxildir.</p> <p>Üçüncü bacarıq səviyyəsi</p> <p>Üçüncü bacarıq səviyyəsindəki peşələr, adətən, ixtisaslaşmış sahə üzrə geniş praktiki, texniki və metodoloji biliklər tələb edən mürəkkəb texniki və praktiki fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsini əhatə edir. Bu bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr, ümumiyyətlə, yüksək səviyyədə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı, eləcə də inkişaf etmiş ünsiyyət bacarığı tələb edir.</p> <p>Üçüncü bacarıq səviyyəsi üzrə tələb olunan bilik və bacarıqlar, adətən, ümumi orta təhsil bazasına əsaslanan təhsil müəssisələrində 1-3 illik təhsil vasitəsi ilə əldə olunur (ISCED üzrə 5b səviyyəsi). Azərbaycanda bu bacarıq səviyyəsinə uyğun təhsil adətən orta ixtisas təhsili müəssisələrində (kolleclər) verilir. Bəzi hallarda müvafiq sahə üzrə geniş iş təcrübəsi və iş yerlərində həyata keçirilən uzunmüddətli təlim formal təhsili əvəz edə bilər.</p>

Üçüncü bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələr əsasən texniki işçiləri əhatə edir.

Dördüncü bacarıq səviyyəsi

Dördüncü bacarıq səviyyəsinə, adətən, ixtisaslaşmış sahə üzrə geniş nəzəri və praktiki biliklər əsasında mürəkkəb problemlərin həlli və qərarların qəbul edilməsini tələb edən fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi daxildir. Bu bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr, ümumiyyətlə, yüksək səviyyədə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı, eləcə də təkmilləşmiş ünsiyyət bacarığı tələb edir.

Dördüncü bacarıq səviyyəsi üzrə tələb olunan bilik və bacarıqlar, adətən, ali təhsil müəssisələrində birinci və ya daha yüksək elmi dərəcənin verilməsi ilə yekunlaşan 3-6 illik təhsil vasitəsi ilə əldə olunur (ISCED üzrə 5a səviyyəsi və ya daha yüksək səviyyə). Bu bacarıq səviyyəsi üçün Azərbaycanda adətən bakalavriat və daha yüksək təhsil pillələri uyğun gəlir.

Dördüncü bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələrə menecerlər, mühəndislər, müəllimlər, həkimlər və s. daxildir ki, bunlar çox fəxat peşəkarlar adlandırılır.

Bilik

Təhsil və ya təcrübə vasitəsilə əldə edilən məlumat və faktlar toplusunu əhatə edir.

Əlavə / ümumi səriştələr

Müvafiq əmək fəaliyyətini həyata keçirə bilmək üçün tələb olunan səriştələrə əlavə olaraq, arzuolunan faydalı səriştələri əhatə edir. Buraya əmək fəaliyyətini təkmilləşdirə bilən, bir çox peşələr üçün ümumi olan və gələcəkdə tələb olunacaq səriştələr daxildir. Bunlar işçilərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün əsas kimi çıxış etmir.

Əvvəlki təlimin tanınması

Harada və necə təhsil almasından asılı olmayaraq, qeydə alınmış ixtisaslar və vahid standartlar baxımından insanların əvvəlki təliminin tanınması prosesidir. İnsanlar təhsil müəssisəsində formal təlim keçmələrindən və ya qeyri-formal, yaxud informal təlim əldə etmələrindən asılı olmayaraq, öyrənmə prosesini heç vaxt dayandırmırlar.

Əvvəlki təlimin qiymətləndirilməsi və tanınması prosesi aşağıdakı kimidir:

- Şəxsin nə bildiyi və nə bacardığının müəyyənləşdirilməsi;
- Şəxsin bilik və bacarıqlarının xüsusi standartlar, səriştələrin qiymətləndirilməsi üzrə əlaqəli meyarlar ilə müqayisə edilməsi;
- Bu standartlara münasibətdə təlimin qiymətləndirilməsi;
- Şəxsin formal, qeyri-formal və informal təlimlər vasitəsilə keçmişdə topladığı bacarıq, bilik və təcrübənin tanınması.

Fəaliyyət

Fərdin vəzifələrinin bir hissəsi olan iş və ya məsuliyyəti əks etdirir. Buna görə də vəzifə bir sıra fəaliyyətlərə bölünür.

Formal təlim

Azərbaycan Respublikasında akreditə olunmuş təhsil və təlim müəssisələrində həyata keçirilir, dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə nəticələnir. Təhsil müəssisələrində formal təlimlər dövlət təhsil standartlarına uyğun olaraq aparılır. Əldə edilən səriştələr testlər vasitəsilə yoxlanılır və dövlət təhsil sənədi verilir.

İnformal təlim

Özünü təlim yolu ilə bilik və bacarıqlara yiyələnmənin formasıdır. Təhsil və təlim müəssisələrindən kənarında həyata keçirilir və təbii olaraq gündəlik həyatımızda müşahidə olunur. Formal və qeyri-formal təlimdən fərqli olaraq, informal təlim çox vaxt qeyri-ixtiyari baş verir və beləliklə, hətta fərdlərin özləri də sərəştələrinin artırılmasında onun rolunu hiss etməyə bilər (məsələn, kütləvi informasiya vasitələrindən, ictimaiyyət arasında gündəlik qarşılıqlı əlaqələrdən və ümumi münasibətlərdən məlumatın əldə edilməsi). O, təlimin həyata keçirilməsi sahəsində (xüsusilə) ixtisaslaşmamış hər hansı bir şəxs (yəni ailə üzvləri, digər əlaqəli şəxslər və s.) tərəfindən istiqamətləndirildiyi halda, məqsədli xarakter daşıya bilər. İnformal təlim ölkə səviyyəsində qəbul edilən diplom və sertifikatların verilməsi ilə nəticələnir.

İş

Fərdin işəgötürən üçün və ya sərbəst məşğulluq şəraitində həyata keçirdiyi vəzifə və ya fəaliyyətlərin toplusudur (ISCO-08 -ə uyğun olaraq).

İşə yanaşma

Müəyyən ideya, obyekt, şəxs və ya vəziyyətə müsbət və ya mənfi münasibəti əks etdirir.

Yanaşma fərdin fəaliyyət seçimini, çətinlik, həvəsləndirmə və mükafatlara (hamısı birlikdə stimulyadları) cavab reaksiyasını müəyyən edir. Bu baxımdan yanaşma iş üçün xeyli vacibdir.

Yanaşmanın 4 əsas komponenti var: (1) Emosional: hiss və həyəcan; (2) İdrak: məntiqlə həyata keçirilən inam və fikirlər; (3) İrədi: fəaliyyət meyilləri; (4) Qiymət: stimullara mənfi və ya müsbət münasibət.

Qeyri-formal təlim

Təhsil sistemi ilə paralel şəkildə aparılır və dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə müşayiət olunmur. Qeyri-formal təlimlər iş yerlərində və ya formal təlim sistemlərinə yardım üçün yaradılmış təşkilat və ya müəssisələrdə, dərnlərdə, fərdi məşğələlərdə, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və qruplarında həyata keçirilə bilər.

Qiymətləndirmə metodu

Sərəştəni ölçmək üçün üsul və ya alətdir.

Qiymətləndirmə paketi

Fəaliyyət meyarı da daxil olmaqla fərdin sərəştələrinin qiymətləndirilməsi olduğu müxtəlif qiymətləndirmə metodlarıdır.

Qiymətləndirmə sxemi

Qiymətləndirmə standartlarının vəzifələrini və onların yerinə yetirilməsi istiqamətlərini müəyyən edir.

Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin məqsədi fərdin müvafiq peşə standartını fəaliyyətlər, vəzifələr və ya tapşırıqlar üzrə həyata keçirə bilməsini müəyyən etməkdir. Sözügedən tapşırıqlar, peşə standartında müəyyən edilən texniki bacarıqları, planlaşdırma və problemləri həll etmə biliklərini, gözlənilməz vəziyyətlərdə hərəkət etmək bacarığını, digər şəxslər ilə işləmək bacarığını və ünsiyyət bacarıqlarını əhatə etməlidir.

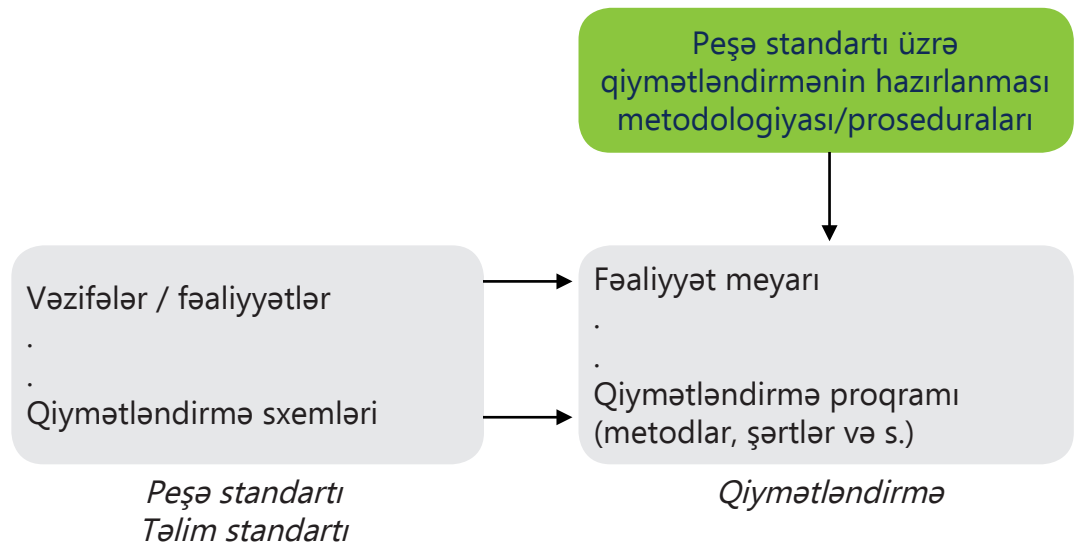
Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin məqsədlərinə, digər məsələlərlə

yanaşı, aşağıdakılar daxildir:

- İşəgötürmə;
- Karyera yüksəlişi;
- Bilik və bacarıqlarda olan boşluqların və təlim ehtiyaclarının müəyyən edilməsi;
- İşçi heyətinin qiymətləndirilməsi.

Qiymətləndirməni planlaşdıran zaman onun xarakterik cəhətlərinə xüsusi diqqət yetirmək lazımdır: qiymətləndirmə hansı interval çərçivəsində həyata keçirilməlidir, hansı hədəflər müəyyən edilməlidir, hansı qiymətləndirmə metodları daha məqsədəuyğundur. Qiymətləndirmə sxemi aşağıdakı qiymətləndirmə metodlarından 2 və ya 3-nü əhatə etməlidir: i) Əmək fəaliyyətinin müşahidə edilməsi; ii) İşin nəticəsinin qiymətləndirilməsi; iii) Simulyasiya; iv) Suallar (şifahi və ya yazılı); v) Layihə işi; vi) Portfel əsasında qiymətləndirmə; vii) Dinləmə qiymətləndirməsi; viii) Fərdi araşdırmalar; ix) Müştəri qiymətləndirməsi (məsələn, müştəri sorğu formaları), ekspert və şəxsi qiymətləndirmə və s.

Peşə standartı və peşə standartı üzrə qiymətləndirmə arasındakı əlaqə aşağıdakı sxemdə göstərilmişdir.

Məşğulluq təsnifatı (MT)

Ölkədə əmək bazarının inkişafına, beynəlxalq təcrübədə qəbul edilmiş uçot və statistikaya uyğun olaraq ISCO-08 təsnifatından istifadə edilməklə, onun genişləndirilməsi əsasında 2010-cu ildə hazırlanmışdır. Onun strukturu ISCO-08 təsnifatının strukturu ilə eynidir. MT Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin 20 Dekabr 2010-cu il 180 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş və AZT041-2010 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Peşə

Yüksək oxşarlıq dərəcəsinə malik əsas vəzifə və fəaliyyətlərdən ibarət olan işlərin məcmusudur. Şəxsin hər hansı bir peşə ilə bağlılığı onun hazırda tutduğu vəzifə, əlavə və ya əvvəlki işləri vasitəsi ilə müəyyən olunur.

Peşə standartı

Konkret peşə sahələrində işçilərin yerinə yetirdikləri əmək funksiyalarına

qoyulan ümumi tələbləri sistemli şəkildə əks etdirən normativ sənəddir. O, müvafiq sərişələr çərçivəsində işçinin bilik, bacarıq və vərdişləri nəzərə alınmaqla, onun yerinə yetirməsi gözlənilən konkret vəzifə öhdəliklərinin və fəaliyyətlərin siyahısını özündə ehtiva edir. Peşə standartı işdəki rolu təyin etməyə, işçinin fəaliyyətini qiymətləndirməyə, eləcə də, təkmilləşmə, peşə yüksəlişi üçün yollar müəyyən etməyə və hazırlamağa kömək edə bilər.

Peşə standartları ISCO-ya və Məşğulluq təsnifatına uyğun olaraq təsnifatlaşdırılır.

Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi

Qiymətləndirmə hər hansı bir sahədə sərişənin aşkar edilməsi məqsədilə fərdin fəaliyyətinin aydın şəkildə müəyyən edilmiş standartlar ilə müqayisədə ədalətli və dəqiq şəkildə ölçülməsinə imkan verən prosesdir. İş yerinin qiymətləndirilməsi prosesi iş yeri ilə bağlı gündəlik fəaliyyətin tərkib hissəsini təşkil edir. Qiymətləndirmə zamanı əldə edilən nəticələr fərdlərə öz işlərini necə yerinə yetirdiyini öyrənməyə imkan verir. Bu, biliklərin, bacarıqların, yanaşma və davranışın inkişaf etdirilməsində, beləliklə, sərişənin nümayiş etdirilməsində onlara yardım edir.

Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi qiymətləndirmə sxemi, fəaliyyət meyarları, qiymətləndirməni həyata keçirmək üçün zəruri qiymətləndirmə metodları və resurslarını əhatə edir.

Peşələrin Beynəlxalq Standart Təsnifatı (ISCO)

Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) məsul olduğu əsas beynəlxalq təsnifatlardan biri olmaqla, beynəlxalq iqtisadi və sosial təsnifat qrupuna daxildir.

ISCO iş prosesində qarşıya qoyulan vəzifə və fəaliyyətlərə müvafiq şəkildə müəyyən edilmiş qruplara uyğun olaraq işlərin təşkilində vasitə rolunu oynayır. Onun əsas vəzifələri aşağıdakıları təmin etməkdən ibarətdir:

- Peşələrə dair statistik və inzibati məlumatların beynəlxalq hesabatını, müqayisəsini və mübadiləsini həyata keçirmək üçün baza rolunu oynamaq;
- Peşələrin milli və regional təsnifatlarının hazırlanması üçün model rolunu oynamaq;
- Bilavasitə özlərinin milli təsnifatını hazırlamayan ölkələrdə tətbiq oluna biləcək sistem rolunu oynamaq.

O, statistik və müştəri yönümlü proqramlar üçün nəzərdə tutulmuşdur. Müştəri yönümlü proqrama iş axtaranların iş yerlərinə yönəldilməsi, ölkələr arasında işçilərin qısa və uzunmüddətli miqrasiyasının idarə edilməsi, peşə təlimi proqramları və təlimatlarının hazırlanması daxildir.

ISCO-nun ilk versiyası 1957-ci ildə qəbul edilmiş, daha sonra isə ISCO-68, ISCO-88 və hazırkı ISCO-08 versiyaları hazırlanmışdır.

Sərişə

Müvafiq əmək fəaliyyətini həyata keçirə bilmək üçün lazımı səviyyədə bilik,

bacarıq, yanaşma və davranışa malik olmaqdır.

İş kontekstində istifadə olunan "Səriştə" anlayışı iş yerində tətbiq olunan bacarıqları əks etdirir. Səriştə şəxs nəyi bilir (bilik), nəyi bacarır (bacarıq), nəyi etmək istəyir (yanaşma) və bunu necə edir (davranış) məhfumlarının birləşməsinin nəticəsidir. Beləliklə, səriştə işi yerinə yetirmək üçün lazım olan texniki peşə elementləri, ümumi şəxsi xüsusiyyətlər və istəklərin birləşməsidir.

Səriştələr həmçinin işçinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün baza rolunu oynayır.

Təhsilin Beynəlxalq Standart Təsnifatı (ISCED)

1970-ci illərin əvvəllərində UNESCO tərəfindən həm ayrı-ayrı ölkələrdə, həm də beynəlxalq səviyyədə təhsilə dair statistik məlumatların əldə olunması, toplanması və təqdim olunmasına xidmət edən bir vasitə kimi hazırlanmışdır. ISCED 1975-ci ildə Cenevrədə keçirilən Təhsilə dair Beynəlxalq Konfransda qəbul edilmiş və daha sonra 1978-ci ildə Parisdə keçirilən UNESCO-nun Ümumi Konfransında qüvvəyə minmişdir. Hazırda istifadə edilən təsnifat ISCED 2011-dir.

Təlim standartı

İş yerində vəzifə və fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri səriştələri (*bilik, bacarıq və yanaşmaları, həmçinin əlavə ümumi səriştələri*) təsvir edir. Bu səbəbdən, onlar fəaliyyət meyarları hesab edilir və aşağıdakı hallarda istifadə olunur:

- istehsaldan ayrılmadan peşə təlimlərinin hazırlanması;
- istifadəyə yararlı səriştələrin inkişaf etdirilməsi və təmin olunması üçün təlim institutları ilə müəssisələr arasında əlaqə;
- peşə təlimləri üçün təhsil standartları və kurikulumların hazırlanması.

Vəzifə

İşin icrası üçün zəruri olan fəaliyyətləri əhatə edir.

Mündəricat

A. NÜMUNƏVİ PEŞƏ STANDARTI.....	9
A.1. İşə dair xüsusi məlumat.....	9
A.1.1. Əmək şəraiti və standartları.....	9
A.1.2. İşə qəbul tələbləri.....	9
A.1.3. Tabeçilik.....	10
A.1.4. Peşə standartları üçün məsuliyyət və sərbətslik səviyyələri.....	10
A.1.5. Karyera yüksəlişi və sərbəst məşğulluq imkanları.....	10
A.2. Əsas vəzifələrin (V) və vəzifələr daxilində fəaliyyətlərin (F) siyahısı.....	11
A.3. Səriştələr haqqında.....	12
A.4. Qiymətləndirmələr haqqında.....	12
B. PEŞƏ STANDARTI ÜZRƏ QIYMƏTLƏNDİRMƏ NÜMUNƏSİ.....	13
B.1. Fəaliyyət meyarları.....	13
B.2. Qiymətləndirmə ilə bağlı resurslar.....	14
B.3. Qiymətləndirmə metodları.....	14
B.3.1. Fəaliyyətin qiymətləndirilməsi.....	14
B.3.2. Yazılı qiymətləndirmə.....	15
B.4. Nəticələrin qeydə alınması.....	18
C. NÜMUNƏVİ TƏLİM STANDARTI.....	19
C.1. Səriştələrin qısa təsviri.....	19
C.2. Təlim sxemi.....	20
C.3. Təlim ilə bağlı xüsusi məlumat.....	25
C.3.1. Təlimin növləri.....	25
C.3.2. Təlimin istiqaməti.....	25
C.3.3. Əvvəlki təlimin tanınması.....	25
Peşə standartının hazırlanması prosesində iştirak etmiş müəssisə nümayəndələrinin siyahısı.....	26
ISCO88/08-ə uyğun təkmilləşdirilmiş peşə standartlarının və əlaqədar təlim standartlarının hazırlanması layihəsi tərəfindən prosesin əlaqələndirilməsində iştirak etmiş şəxslərin siyahısı.....	26
İstinadlar.....	27

A. Nümunəvi Peşə Standartı

Otel xadiməsi

Peşənin qısa təsviri

Otel xadiməsi otel otağını tam olaraq təmizləyir, tozları alır, yataq dəstlərini dəyişdirir, elektrik/elektron cihazların vəziyyətini yoxlayır, sanitariya-epidemioloji tələblərə əsasən hamam otağını təmizləyir və eləcə də dezinfeksiya edir, otaqları havalandırır. Ondan eyni zamanda ictimai yerlərin, divarların, pəncərələrin və dəhlizlərin təmizlənməsi də tələb oluna bilər.

Məşğulluq Təsnifatında (MT) peşənin kodu:	9112 (Qulluqçu, otaqlar)
MT-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	1
ISCO 08-də işin kodu:	9112 (Cleaner hotel)
ISCO 08-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	1
Hazırlanma tarixi:	Aprel, 2012-ci il
Təsdiq edən qurum:	
Təsdiq tarixi:	
Təklif olunan yenilənmə tarixi:	Aprel, 2017-ci il

A.1. İŞƏ DAİR XÜSUSİ MƏLUMAT

A.1.1. ƏMƏK ŞƏRAİTİ

- Otellər/motellər və idman-sağlamlıq kompleksində işləyir;
- Ümumi məişət avadanlıqları, süpürgə, tozsovuran, sənaye tipli xalça təmizləyiciləri, marmar döşəmələr üçün cilalayan maşınlar və camaşırxana avadanlıqları kimi müəyyən avadanlıqlardan istifadə;
- Növbəli iş rejimində qeyri-müəyyən saatlar üzrə tam ştatlı əsasda çalışa bilər;
- Adətən nəzarət altında çalışır;
- Küncərdə və hamam otaqlarında təmizlik işlərinin aparılması üçün əyilmə, belini bükmə, dırmanma, uzanma kimi fiziki hərəkətlər tələb olunur;
- Kimyəvi mahlullarla işləyə bilər;
- Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası qaydaları Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Əmək Məcəlləsi, Texniki təhlükəsizlik haqqında Qanun və digər müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunur.

A.1.2. İŞƏ QƏBUL TƏLƏBLƏRİ

- Əmək münasibətləri Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Əmək Məcəlləsi və digər hüquqi-normativ aktlarla tənzimlənir;
- İşə qəbul olunarkən sağlamlıq haqqında tibbi arayış, sonradan vaxtaşırı icbari tibbi müayinədən keçmək haqqında tibbi arayış (Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin qərarı və Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq əmrləri ilə nəzərdə tutulduğu hallarda) təqdim olunur;
- Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası qaydaları ilə təlimatlandırılmalar və fərdi mühafizə vasitələri ilə təminat məcburi xarakter daşıyır.

A.1.3. TABEÇİLİK

Kimə tabedir: Təmizlik işləri üzrə menecer.

Kim ona tabedir: Yoxdur.

A.1.4. PEŞƏ STANDARTLARI ÜÇÜN MƏSULİYYƏT VƏ MÜSTƏQİLLİK SƏVIYYƏLƏRİ

Səviyyələr	Məsuliyyət, fəaliyyətlərin mürəkkəbliyi və müstəqillik	Uyğun gələn səviyyə
1	Planlaşdırılmış qaydada birbaşa nəzarət altında işləmək İş təkrarlanan xarakterə malikdir və mürəkkəb olmayan bir neçə funksiyanı əhatə edir.	☒
2	Nəzarət altında işləmək, kiçik səlahiyyətlərə malik olmaq Təcrübə tələb edən fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi və əlaqələndirilməsi üçün məsuliyyət daşımaq Öz fəaliyyətlərini planlaşdırmaq və nəticələri barədə hesabat vermək Digər şəxslərlə əməkdaşlıq etmək və komandada işləmək	
3	Əvvəlcədən məlum olan vəzifə və fəaliyyətlər çərçivəsində müstəqil idarəetmə və komandanın idarə edilməsini həyata keçirmək (eyni zamanda həm idarəetmə, həm də istehsal subyekti kimi çıxış etmək) İşə yanaşmasını dəyişən şəraitə uyğunlaşdırmaq və dövrü problemlərin həlli zamanı elementar nəzəriyyələrdən istifadə etmək Digər şəxslərin gündəlik işinə nəzarət etmək, əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün məsuliyyət daşımaq və işin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər vermək İşçilərə rəhbərlik etmək Mürəkkəb fəaliyyətləri əlaqələndirmək və yerinə yetirmək. Ümumi təcrübədən istifadə etməklə xüsusi yeni fəaliyyətlər müəyyən etmək	
4	Yeni və çox vaxt yaradıcı metodlar tələb edən məsələlərlə məşğul olmaq. Müəkkəb məsələlərin həllində geniş təcrübədən istifadə etmək Gözlənilməz dəyişiklik olduğu halda əmək fəaliyyətinə rəhbərlik və nəzarəti həyata keçirmək Özü və başqaları üçün fəaliyyət meyarları hazırlamaq, onları nəzərdən keçirmək və təkmilləşdirmək Gözlənilən və ya gözlənilməz iş rejimi şəraitində qərarların qəbul edilməsinə məsuliyyət daşımaq Fərdlərin və qrupların peşəkar inkişafının idarə olunmasına məsuliyyət daşımaq Fəaliyyətləri müşahidə etmək, qiymətləndirmək, müvafiq hesabatlar hazırlamaq və dəyişikliklər təklif etmək	

A.1.5. KARYERA YÜKSƏLİŞİ VƏ SƏRBƏST MƏŞĞULLUQ İMKANLARI

- Təcrübə və təlim əsasında təsərrüfat və təmizlik işləri sahəsində rəhbər vəzifələrə yüksəlmək imkanı vardır.

A.2. ƏSAS VƏZİFƏLƏRİN (V) VƏ VƏZİFƏLƏR DAXİLİNDƏ FƏALİYYƏTLƏRİN (F) SİYAHISI

V.1. Təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək:

- F.1.1. Müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək, nəzərdən keçirmək və aidiyyəti şəxs ilə hər hansı bir məsələni aydınlaşdırmaq;
- F.1.2. Əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq iş yerində təhlükələri və riskləri müəyyən etmək;
- F.1.3. İş yerində mövcud olan potensial zədələri aşkar etmək və bu barədə aidiyyəti şəxsə məlumat vermək, müşahidələr vasitəsilə təmizlənəcək səthlərin növünü və vəziyyətini təyin etmək;
- F.1.4. İş tapşırığına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müşahidələr aparmaqla səth üzərində olan kirin növünü müəyyən etmək;
- F.1.5. İş yerinə giriş (təmizləmə sahəsinə giriş, açarın təhvil alınması) prosedurlarına riayət etmək;
- F.1.6. Münasib təmizləmə üsullarını həyata keçirmək.

V.2. Avadanlıqlardan və kimyəvi məhsullardan istifadə:

- F.2.1. İstehsalçının texniki şərtlərinə, əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müvafiq fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmək;
- F.2.2. İstehsalçının texniki şərtlərinə və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq avadanlıqların fəaliyyət effektivliyini yoxlamaq;
- F.2.3. İstifadəçi tələblərinə cavab vermək üçün avadanlıqları müvafiq qaydada saxlamaq;
- F.2.4. İstehsalçının texniki şərtlərinə uyğun olaraq kimyəvi məhsullardan istifadə etmək.

V.3. İş yerini hazırlamaq:

- F.3.1. İş yerində təhlükələri təsdiqləmək, təkrar qiymətləndirmək və risklərə nəzarət etmək;
- F.3.2. Təmizlik işləri zamanı ictimaiyyətin təhlükəsizliyini maksimum səviyyədə təmin etmək üçün müvafiq nişan və baryerlərdən istifadə etmək.

V.4. İş yerində təmizlik prosedurunun istiqamətlərini planlaşdırmaq (ən yuxarı nöqtədən ən aşağı nöqtəyə keçməklə və ya saat əqrəbi istiqamətində hərəkət etməklə) İş yerini təmizləmək:

- F.4.1. Müvafiq avadanlıqlardan, kimyəvi məhsullardan və təmizləmə texnikasından istifadə etməklə üst səthi təmizləmək;
- F.4.2. Otaqları, dəhlizləri, istirahət otaqlarını, hamam otaqlarını, vestibülləri, pilləkənləri, elevatorları, paltardəyişmə otaqlarını və digər iş sahələrini sağlamlıq standartlarına uyğun olaraq təmizləmək;
- F.4.3. Tozsovuranlardan və şampunlardan istifadə etməklə xalçaları, xalıları, yumşaq mebel dəstlərini və pərdələri təmizləmək;
- F.4.4. Zibil qutularını boşaltmaq, külqabıları təmizləmək;
- F.4.5. Əl alətləri (süpürgə, yer bezləri, fırça, yer bezi aləti (mob)) və ya mexaniki sürtmə və parılatma texnikasından istifadə etməklə döşəmələri süpürmək, sürtmək, parılatmaq;
- F.4.6. Pəncərələri, tavanları, divarları, döşəmələri və taxta hissələri yumaq və lazım olduğu təqdirdə parılatmaq;
- F.4.7. Otaqları görüşlər üçün hazırlamaq, ictimai və biznes tədbirləri üçün media avadanlıqlarını və mebeli təmizləmək;
- F.4.8. Elektrik/elektron aksesuarlarını (stolüstü lampa, çilçiraq, televizor, telefon, komputer, mikrafon və s) və bəzək aksesuarlarını (vaza, stolüstü dəst, şəkillər və s.) müvafiq kimyəvi maddələrlə təmizləmək və parılatmaq.

V.5. İş yerində təmizlik və səliqəyə nəzarət etmək:

- F.5.1. Müəssisənin texniki tələblərinə uyğun olaraq bütün yığılmış tozu və tullantıları atmaq;
- F.5.2. İş tapşırığına uyğun olaraq nişan və baryerləri götürmək;
- F.5.3. Təkrar arabalardan istifadə etməklə yataq dəstlərini, dəsmalları, tualet vasitələrini və

- təmizləyici vasitələri daşımaq;
- F.5.4. Su stəkanları, yataq dəstləri, yazı ləvazimatları və hamam ləvazimatları kimi əşyaları yenisi ilə əvəz etmək;
  - F.5.5. Geyim və digər vasitələri çeşidləmək, yerinə uyğun olaraq asılıqandan asmaq, səliqəli şəkildə dolablara düzmək;
  - F.5.6. Təmiz yataq dəstlərini çeşidləmək, saymaq, nişanlamaq və onları müvafiq şkaflarda saxlamaq;
  - F.5.7. Çirkli paltarları camaşırxanaya çatdırmaq və təhvil vermək;
  - F.5.8. İşçilər tərəfindən istifadə edilən iş sahələrinin təmizliyini və səliqəsini davamlı olaraq yoxlamaq.

V.6. Məlumat vermək:

- F.6.1. Otelin və qonaqların əmlakını qorumaq üçün ehtiyat tədbirlərinə riayət etmək və aşkar edilən zədələr, oğurluq halları və tapılan əşyalar barədə rəhbər şəxslərə məlumat vermək;
- F.6.2. Təmir xidmətlərinə müraciət etmək və təmir işçilərinin gəlməsini gözləmək.

A.3. SƏRİŞTƏLƏR HAQQINDA

Fərdin "Otel xadiməsi" peşə standartı üzrə vəzifə və fəaliyyətləri həyata keçirməsi üçün zəruri olan əsas sərişmələr "Otel xadiməsi" peşəsi üzrə müvafiq təlim standartında göstərilmişdir (formal, qeyri-formal və informal təlimlər vasitəsilə əldə olunan bilik, bacarıq, yanaşma və davranış).

A.4. QİYMƏTLƏNDİRMƏLƏR HAQQINDA

Bu peşədə fərdin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi prosesi "Otel xadiməsi" peşəsi üzrə müvafiq peşə standartının qiymətləndirilməsində öz əksini tapır. Fərdin sistemli qiymətləndirilmələr vasitəsilə qiymətləndirilməsi işəgötürənə müxtəlif məqsədlər (yəni işəgötürmə, karyerada irəli çəkmə, heyətin qiymətləndirilməsi, təlim ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi) baxımından faydalı ola bilər.

B. Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi

Otel xadiməsi

Qiymətləndirməyə dair qısa məlumat

Otel xadiməsi üçün qiymətləndirmə nümunəsi otel otağının tam olaraq təmizlənməsi, tozların alınması, yataq dəstlərinin dəyişdirilməsi, elektrik/elektron cihazların vəziyyətinin yoxlanılması, sanitariya-epidemioloji tələblərə əsasən hamam otağının təmizlənməsi və eləcə də dezinfeksiya edilməsi, otaqların havalandırılması ilə əlaqədar tələb olunan bilik və bacarıqları müəyyən edir və qiymətləndirir.

Hazırkı peşə üçün **tövsiyə edilən qiymətləndirmə metodları** aşağıdakılardır: (i) fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və (ii) yazılı testlər. Sözügedən peşə üçün qiymətləndirmə proqramının nümunəsi aşağıda verilmişdir.

Məşğulluq Təsnifatında (MT) peşənin kodu:	9112 (Qulluqçu, otaqlar)
MT-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	1
ISCO 08-də işin kodu:	9112 (Cleaner, hotel)
ISCO 08-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	1
Test versiyası:	01
Hazırlanma tarixi:	Aprel, 2012-ci il
Təsdiq edən qurum:	
Təsdiq tarixi:	

B.1. FƏALİYYƏT MEYARLARI

Bu meyarlar peşə standartındakı vəzifə və fəaliyyətlərlə birbaşa əlaqəlidir. Onlar ölçülə bilən formada müəyyən edilməlidir ki, qiymətləndirmə nümunələri hazırlayanlar üçün qiymətləndirmə maddələrinin formalaşdırılması baxımından faydalı olsun. Birinci (V.1) və sonuncu (V.6) vəzifələrə uyğun gələn fəaliyyət meyarları ilə bağlı nümunə aşağıda göstərilmişdir.

Fəaliyyət meyarı nümunəsi:

V.1. Təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək:

- F.1.1. Müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək, nəzərdən keçirmək və aidiyyəti şəxs ilə hər hansı bir məsələni aydınlaşdırmaq;
- F.1.2. Əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq iş yerində təhlükələri və riskləri müəyyən etmək;
- F.1.3. İş yerində mövcud olan potensial zədələri aşkar etmək və bu barədə aidiyyəti şəxsə məlumat vermək, müşahidələr vasitəsilə təmizlənəcək səthlərin növünü və vəziyyətini təyin etmək;
- F.1.4. İş tapşırığına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müşahidələr aparmaqla səth üzərində olan kirin növünü müəyyən etmək;
- F.1.5. İş yerinə giriş (təmizləmə sahəsinə giriş, açarın təhvil alınması) prosedurlarına riayət etmək;
- F.1.6. Münasib təmizləmə üsullarını həyata keçirmək.

...

V.6. Məlumat vermək:

- F.6.1. Otelin və qonaqların əmlakını qorumaq üçün ehtiyat tədbirlərinə riayət etmək və aşkar edilən zədələr, oğurluq halları və tapılan əşyalar barədə rəhbər şəxslərə məlumat vermək;
- F.6.2. Təmir xidmətlərinə müraciət etmək və təmir işçilərinin gəlməsini gözləmək.

B.2. QIYMƏTLƏNDİRMƏ İLƏ BAĞLI RESURLAR

- a) Material və komponentlər: vacib deyil.
- b) Alət və avadanlıqlar: vacib deyil.
- c) İstehlak malları: vacib deyil.

B.3. QIYMƏTLƏNDİRMƏ METODLARI

Fərdin səriştəsini qiymətləndirmək məqsədilə aşağıdakı iki metoddan istifadə olunur: (i) fəaliyyətin qiymətləndirilməsi və (ii) yazılı test.

B.3.1. FƏALİYYƏTİN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

İcra müddəti: 1 saat.

İşlərin sayı: 2.

İşlərin icrasını qiymətləndirmək üçün meyarlar işəgötürən tərəfindən müəyyən olunur.

Əhatə olunan sahələr

40% Təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək

- Müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək, nəzərdən keçirmək və aidiyyəti şəxs ilə hər hansı bir məsələni aydınlaşdırmaq
- Əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq iş yerində təhlükələri və riskləri müəyyən etmək
- İş yerində mövcud olan potensial zədələri aşkar etmək və bu barədə aidiyyəti şəxsə məlumat vermək, müşahidələr vasitəsilə təmizlənəcək səthlərin növünü və vəziyyətini təyin etmək
- İş tapşırığına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müşahidələr aparmaqla səth üzərində olan kirin növünü müəyyən etmək
- İş yerinə giriş (təmizləmə sahəsinə giriş, açarın təhvil alınması) prosedurlarına riayət etmək
- Münasib təmizləmə üsullarını həyata keçirmək

30% Avadanlıqlardan və kimyəvi məhsullardan istifadə:

- İstehsalçının texniki şərtlərinə, əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müvafiq fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmək
- İstehsalçının texniki şərtlərinə və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq avadanlıqların fəaliyyət effektivliyini yoxlamaq
- İstifadəçi tələblərinə cavab vermək üçün avadanlıqları müvafiq qaydada sazlamaq
- İstehsalçının texniki şərtlərinə uyğun olaraq kimyəvi məhsullardan istifadə etmək

30% İş yerində təmizlik və səliqəyə nəzarət etmək

- Müəssisənin texniki tələblərinə uyğun olaraq bütün yığılmış tozu və tullantıları atmaq
- İş tapşırığına uyğun olaraq nişan və baryerləri götürmək
- Təkrarlı arabalardan istifadə etməklə yataq dəstlərini, dəsmalları, tualet vasitələrini və təmizləyici vasitələri daşımaq
- Su stəkanları, yataq dəstləri, yazı ləvazimatları və hamam ləvazimatları kimi əşyaları yenisi ilə

əvəz etmək

- Geyim və digər vasitələri çeşidləmək, yerinə uyğun olaraq asılıqandan asmaq, səliqəli şəkildə dolablara düzmək
- Təmiz yataq dəstlərini çeşidləmək, saymaq, nişanlamaq və onları müvafiq şkaflarda saxlamaq
- Çirkli paltarları camaşırxanaya çatdırmaq və təhvil vermək
- İşçilər tərəfindən istifadə edilən iş sahələrinin təmizliyini və səliqəsini davamlı olaraq yoxlamaq

İş nümunəsi 1: Otel otağının günlük təmizlənməsi.

Maksimum müddət: 30 dəqiqə.

İştirakçının görəcəyi işlər: Müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq təmizlənəcək sahəni qiymətləndirin. İstehsalçının texniki şərtlərinə, əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müvafiq fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etməklə lazım olan avadanlıq və kimyəvi məhsulları müəyyən edin. Avadanlıq və kimyəvi məhsullardan istifadə edərək otağı təmizləyin.

İş nümunəsi 2: Təmizlik maddələri.

Maksimum müddət: 30 dəqiqə.

İştirakçının görəcəyi işlər: Otel otağı hamamının təmizlənməsi üçün tələb olunan təmizlik maddələri və alətlərinin siyahısını hazırlayın. Seçdiyiniz maddə və alətləri əsaslandırın.

B.3.2. YAZILI QIYMƏTLƏNDİRMƏ

İcra müddəti: 22 dəqiqə.

Sualların sayı: 22.

Yazılı qiymətləndirməni keçmək üçün tələb olunan düzgün cavabların sayı işəgötürən tərəfindən müəyyən olunur.

Təvsiyə olunan nisbət: 70%.

Əhatə olunan vəzifələr:

20% Təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək

30% Avadanlıqlardan və kimyəvi məhsullardan istifadə:

10% İş yerində təmizlik prosedurunun istiqamətlərini planlaşdırmaq (ən yuxarı nöqtədən ən aşağı nöqtəyə keçməklə və ya saat əqrəbi istiqamətində hərəkət etməklə) İş yerini təmizləmək

20% İş yerində təmizlik və səliqəyə nəzarət etmək

20% Məlumat vermək

Sual nümunələri:

1. Qonaq otaqlarını təmizləyən zaman çarpayının hazırlanması ilə bağlı aşağıda qeyd olunan fikirlərdən hansı yanlıştır?

- a) Çarpayının hazırlanması prosesinin ən rahat üsulu digər tərəfə keçməzdən əvvəl bir tərəfi tamamilə başa çatdırmaqdır.
- b) Təzə üzlük çəkməzdən əvvəl yastıqları əl ilə çırpmaq lazımdır.
- c) Çəpəki kəsmə dedikdə döşəyin bucaqlarına uyğun gəlməsi üçün döşəkağı və ya mələfənin düzlənməsi başa düşülür.
- d) Yastıq üzlüyünü dəyişən zaman otaq xidmətçiləri yastığı çənələrinin altına sıxmalı və yastığı əlləri ilə üzlüyə doğru aşağı salmalıdırlar.

2. Otaq xidmətçisi qonaq otağının hamam otağını təmizləyən zaman bir qayda olaraq yerinə yetirdiyi vəzifələrin ardıcılığı hansıdır?
- duş sahəsi, əl-üz yuyan, tualet, divar və birləşmələr, döşəmələr
  - duş sahəsi, divar və birləşmələr, tualet, əl-üz yuyan, döşəmələr
  - tualet, əl-üz yuyan, divar və birləşmələr, duş sahəsi, döşəmələr
  - əl-üz yuyan, divar və birləşmələr, tualet, duş sahəsi, döşəmələr
3. Otağı təmizləyən zaman xidmətçi adətən kartı onun açıq üzünü otağa tərəf istiqamətləndirməklə qonaq otağının qapısından asır. Aşağıdakılardan hansı fikir qeyd edilən ümumi prosedur üçün əsas səbəb deyildir?
- Qonaqlar asanlıqla dəhlizdə hərəkət etsinlər.
  - Xidmətçi təchizat vasitələrinə daha asan çıxış imkanına malik olsun.
  - Giriş kənar şəxslərə bağlı olsun.
  - Otağa geri qayıdan qonaqlar otaqda xidmətçinin olması barədə məlumatlı olsunlar.
4. Qonaq otağının təmizlənməsi ilə bağlı aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?
- Tozu silmək üçün məhlullardan istifadə edən zaman işıq şüaları toz əskisinin üzərinə düşməli və tozu alınan əşyaların üzərinə birbaşa sıçramamalıdır.
  - Aşağı hissələr yuxarı hissələrdən əvvəl təmizlənməlidir.
  - Toz-sovuran maşın qonaq otağının qapısından ən uzaq sahədən işə salınmalıdır.
  - Xidmətçilər otağın təmizlənməsi barədə məlumat verdikdən dərhal sonra qonaqların tərk etdikləri otaqlar yoxlanılmağa başlanılır.
5. Aşağıdakılardan hansı qonaq otağını təmizləyən zaman xidmətçilərin ilk vəzifələri sırasına daxil deyildir?
- Çirkli külqabıları və stəkanları götürmək və ya əvəz etmək.
  - Pərdələrin iplərinin və asılqanlarının zədələnilib-zədələnmədiyini yoxlamaq.
  - Çarpayı və ya döşəmə üzərində olan kağızları zibil qutusuna atmaq.
  - Zibil qutusunu boşaltmaq və onun içliyini yeniləmək.
6. Bütün otellərdə xidmətçilərə otağı təmizləyən zaman kartı qapı üzərindən asmaqla onu açıq saxlamağa dair təlimat verilir.
- Doğrudur
  - Yanlıştır
7. Xidmətçilər zibil qutusunda olmayan digər əşyaları heç zaman atmamalıdırlar.
- Doğrudur
  - Yanlıştır
8. Təmizləmə işinin sistemli təşkili vaxta və enerjiyə qənaət edə bilməklə yanaşı gözlənilməz halların baş vermə ehtimalını azaldır.
- Doğrudur
  - Yanlıştır
9. 45 dərəcə bucaq altında birləşdirmə dedikdə tualet kağızlarının uclaşdırılması prosesi nəzərdə tutulur .
- Doğrudur
  - Yanlıştır
10. Vanna kafelinin yuxarı küncünə əlin çatması üçün xidmətçi vannanın kənarında dayanmalı və sürüşməmək üçün dəsma ilə həmin kənarı tutmalıdır.
- Doğrudur
  - Yanlıştır
11. Ərzağın emalı və saxlanması sahəsinə texniki xidmət göstərilməsi üçün tələb olunan xüsusi təmizləmə və

sanitariya işləri bir qayda olaraq _____ tərəfindən həyata keçirilir:

- a) təsərrüfat işləri personalı
- b) mətbəx personalı
- c) baş ofisiant
- d) yemək otağı meneceri

12. Ötən həftə ərzində təsərrüfat işləri müdiri qonaq xidməti sahəsinin və yemək otağının xidmət bölməsinin səhər yeməyindən əvvəl lazımı şəkildə təmizlənmədiyinin şahidi olur. Təsərrüfat işləri müdiri tərəfindən atılmalı olan ən münasib addım hansıdır:

- a) təsərrüfat işləri üzrə gecə növbəsinin müvafiq sahələrin təmizlənməsi üçün məsul olduğunu onların diqqətinə çatdırmaq.
- b) vəziyyəti həll etmək üçün otelin baş meneceri ilə görüş keçirmək.
- c) yemək otağının meneceri ilə görüşmək və müvafiq sahələrə davamlı texniki xidmət üçün hansı bölmənin məsuliyyət daşması barədə razılığa gəlmək.
- d) otaqlar bölməsinin direktoruna yemək otağı işçiləri ilə əməkdaşlığın olmaması barədə şikayət ərizəsi yazmaq.

13. Banket və görüş otaqlarının təmizliyi və ümumi görünüşü barədə yekun məsuliyyət _____ üzərinə düşür:

- a) baş menecerin
- b) ümumi xidmət işçilərinin
- c) banket otağı işçilərinin
- d) təsərrüfat işçilərinin

14. Təsərrüfat işçilərinin təmizlik işləri barədə məsuliyyəti bir qayda olaraq kim tərəfindən müəyyən edilir:

- a) baş menecer
- b) təsərrüfat işləri müdiri
- c) otaqlar bölməsinin direktoru
- d) əməliyyat meneceri

15. Əksər otellərdə təsərrüfat işləri şöbəsi _____ ilə bağlı məhdud təmizlik məsuliyyətinə malikdir:

- a) hovuz və veranda sahəsi
- b) idman zalı
- c) mətbəx sahəsi
- d) rəhbərlik otaqları

16. Saxlanma sahəsinin təmizliyinə hansı personal məsuliyyət daşıyır?

- a) təsərrüfat işçiləri
- b) mətbəx işçiləri
- c) baş menecer
- d) yemək otağı işçiləri

17. Səhər yeməyi xidməti sahəsinin təmizliyinə hansı personal məsuliyyət daşıyır?

- a) təsərrüfat işçiləri
- b) mətbəx işçiləri
- c) baş menecer
- d) yemək otağı işçiləri

18. Ərzaq emalı əşyalarının təmizliliyinə hansı personal məsuliyyət daşıyır?

- a) təsərrüfat işçiləri
- b) mətbəx işçiləri
- c) baş menecer
- d) yemək otağı işçiləri

19. Camaşırxana otaqlarının təmizliyinə hansı personal məsuliyyət daşıyır?

- a) təsərrüfat işçiləri
- b) mətbəx işçiləri
- c) baş menecer
- d) yemək otağı işçiləri

20. Təsərrüfat işçilərinin hansı sahəni təmizlədiyini müəyyən edir ?

- a) təsərrüfat işçiləri
- b) mətbəx işçiləri
- c) baş menecer
- d) yemək otağı işçiləri

21. Ərzaq məhsullarının təmasda olduğu səthlər nə zaman təmizlənməlidir:

- a) istifadədən əvvəl və ya sonra
- b) onların çirkləndiyi olduğu nəzərə çarpdıqda
- c) hər dörd saatdan bir
- d) yuxarıdakı bütün cavablar

22. Ərzaq və qeyri-ərzaq məhsullarının təmasda olduqları səthlərin təmizlənməsi üçün istifadə edilən xlor məhlulu hansı qatılıq nisbətində malik olmalıdır?

- a) 100 ppm
- b) 200 ppm
- c) 500 ppm
- d) 1000 ppm

B.4. NƏTİCƏLƏRİN QEYDƏ ALINMASI

Hər bir iştirakçı üçün fərdi hesabatlar hazırlanmalı və fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, eləcə də yazılı qiymətləndirmə üzrə toplanan balların hesabatı onlara təqdim edilməlidir. Qiymətləndirmə bir nəfər üçün bir dəfədən artıq istifadə edildiyi təqdirdə hesabatda qiymətləndirmədən əvvəlki və sonrakı ballar arasındakı faiz dəyişikliyi də əks olunmalıdır.

“Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin hazırlanması prosedurları” adlı sənəddə qiymətləndirmə üzrə geniş nəzəri və praktiki məlumatlar verilmişdir.

C. Müəssisələr üçün nümunəvi təlim standartı

Otel xadiməsi

Təlim standartına dair qısa məlumat

Hazırkı təlim standartı müəssisələr, təlim mərkəzləri və institutları, təlim iştirakçıları üçün hazırlanmışdır və xadimə üçün tələb olunan səriştələri əks etdirir. İşlə bağlı səriştənin nümayiş etdirilməsi üçün tələb olunan bilik və bacarıqların əldə edilməsinə xidmət edən təlim proqramları, kurikulumlar və təlim materiallarının hazırlanmasında bu standartdan təlimat kimi istifadə etmək olar. Bu standart əsasında hazırlanmış təlim digər peşələr üzrə səriştələrə malik olan, mövcud səriştələrini inkişaf etdirmək, mövcud iş yerində digər vəzifələri icra edə bilmək, yaxud digər müəssisədə və ya digər peşə üzrə iş tapmaq üçün yeni ümumi səriştələr əldə etmək istəyən şəxslər üçün də uyğun ola bilər.

Məşğulluq Təsnifatında (MT) (bu təlimin müvafiq olduğu) peşənin kodu:	9112 (Qulluqçu, otaqlar)
MT-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	1
ISCO 08-də işin kodu:	9112 (Cleaner, hotel)
ISCO 08-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	1
Milli İxtisas Çərçivəsi ilə əlaqə:	
ISCED-də kodu:	
Hazırlanma tarixi:	Aprəl, 2012-ci il
Təsdiq edən qurum:	
Təsdiq tarixi:	
Təklif olunan yenilənmə tarixi:	Aprəl, 2017-ci il

C.1. SƏRİŞTƏLƏRİN QISA TƏSVİRİ

Bilik:

- Təmizlik fəaliyyəti ilə bağlı müvafiq əməyin mühafizəsi prosedurları və təlimatları
- İş yerində təmizlik işlərinin aparılması üçün əmək prosedurları
- Təmizlik işlərinin aparılması zamanı risklər və onlara nəzarət etmək üçün müvafiq ehtiyat tədbirləri
- Ərazinin planı və mövcud maneələr
- Müvafiq sənaye təlimatları və tələblərini tətbiq etmək
- Təmizlik avadanlıqları üçün xidmət prosedurları
- Səthlərin növləri və onların xarakterik xüsusiyyətləri
- Səthlər üçün münasib olan təmizləyici avadanlıq və kimyəvi məhsullar
- Müəssisənin idarəetmə strukturu və hesabatlılıq prosedurları
- Fövqəladə hallara reaksiya və evakuasiya prosedurları
- Kimyəvi maddələrin yan təsirinin ilkin əlamətləri
- Təmizləyici, dezinfeksiya edici və müvafiq avadanlıqların funksiyaları
- Təmizləyici və dezinfeksiya maddələrinin təhlükəsiz istifadəsi və təhlükəsizlik işarələrinin status və məqsədi
- Qoruyucu geyim və avadanlıqlar
- Vəzifə tapşırıqları ilə bağlı təmizləmə və dezinfeksiya tələbləri

- Vəzifə təlimatlarına uyğun olan təmizləmə metodları
- Müxtəlif səth növləri üçün təmizləmə texnikası
- Təmizlik işləri zamanı istifadə edilən avadanlıqların təhlükəsiz istismarı metodları
- Təmizlik və sanitariya işlərinin aparılması üçün prosedurlar
- Təmizlik prosesi zamanı yaranan tullantı növləri, onların toplanması, emalı və atılması ilə bağlı müvafiq tələblər
- Tullantıların ətraf mühitə potensial təsiri. İstifadə edilən təmizlik avadanlıqlarının yoxlanması, təmizlənməsi və saxlanması tələbləri
- Qeydiyyat və hesabat tələbləri
- Müvafiq olduğu təqdirdə ümumi texniki xidmət prosedurları

Bacarıq:

- Təmizləmə tələblərini müəyyən etmək üçün təmizləmə qrafiki və s. bu kimi iş yeri məlumatlarına çıxış imkanı
- İş yerində təmizlik işlərinin görülməsi ilə bağlı təlimatları, prosedurları. İnformasiyanı və işarələri oxumaq, şərh etmək
- İş yerində təmizlik məsələləri ilə bağlı sənədləri doldurmaq
- Tələb olunan protokola uyğun olaraq elektron-kommunikasiya avadanlıqlarını istismar etmək
- Təmizlik işlərini yerinə yetirən zaman digər şəxslər ilə əməkdaşlıq etmək
- Təmizlik işləri zamanı mövcud ola bilən təhlükələri minimum səviyyəyə endirmək, onlara nəzarət etmək və ya aradan qaldırmaq üçün ehtiyat tədbirləri görmək və digər zəruri tədbirləri həyata keçirmək
- Planlaşdırılan qrafik əsasında əmək fəaliyyətinə nəzarət etmək
- Sənaye və Sağlamlıq, əməyin təhlükəsizliyi və ətraf mühitin mühafizəsi (SƏTƏM) standartlarına cavab verən zəruri fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmək
- Yumşaq döşəmə və şüşə səthini təmizləmək
- Düzgün əl işi texnikasını tətbiq etmək
- Yazılı və şifahi şəkildə ünsiyyət qurmaq
- Kimyəvi maddələri təhlükəsiz şəkildə istifadə etmək və atmaq
- Qrupun tərkib hissəsi kimi işləmək
- Təmizlik işləri üçün avadanlıqları hazırlamaq
- Tələb olunduğu təqdirdə əmək prosedurlarına və təmizlik qrafikinə uyğun olaraq avadanlığı təmizləmək və dezinfeksiya etmək
- Avadanlığı işlək vəziyyətə salmaq (bu fəaliyyət avadanlığın hissələrinin yığılmasını əhatə edə bilər)
- Müvafiq yoxlama işləri həyata keçirmək
- Müəssisənin prosedurlarına uyğun olaraq təmizlik işlərini qeydə almaq

Yanaşma:

- Dəqiq qrafikə uyğun olaraq məsuliyyətli və etibarlı işləmək
- Yazılı və şifahi təlimatları dərk etmək və onlara riayət etmək.
- Dəyişkən iş saatlarına uyğunlaşmaq

Əlavə / ümumi səriştələr:

- Xarici dil bilikləri

C. 2. TƏLİM SXEMİ

Müvafiq təlim kursunu uğurla başa vuran "Otel xadiməsi" aşağıdakıları bacaracaqdır / biləcəkdir:

Bölmə1: Təmizləmə tələblərini müəyyən etmək üçün təmizləmə qrafiki və s. bu kimi iş yeri məlumatlarına çıxış imkanı əldə etmək

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Hamam otaqlarının və digər otaqların sanitariya tələblərə uyğun olaraq hansı formada təmizlənməsi nümayiş etdirmək;
- Nəticə 2. Xidməti otaqların təmizlənməsi qaydalarını izah etmək;
- Nəticə 3. Çarpayıları təmizləyərkən yerinə yetiriləcək əməliyyatların ardıcılığına riayət edilməsi haqqında məlumat vermək;
- Nəticə 4. Döşəkağlarının dəyişilmə müddətinə riayət edilməsi haqqında məlumat vermək;
- Nəticə 5. Mehmanxanalardan istifadə və mehmanxana xidmətlərinin təqdim olunma qaydalarının tələblərini izah etmək;
- Nəticə 6. Əsaslı təmizləmədə ardıcılığa və vaxtaşırılığa əməl etməklə otaqların təmizlənmə qaydalarını izah etmək;
- Nəticə 7. Qonaqlar köçdükdən sonra otaqlarda təmizliyin aparılması qaydalarını göstərmək;
- Nəticə 8. Otaqların təmizlənməsinin növbətliyinə uyğun olaraq mehmanxananın yaşayış otaqlarının təmizlənməsi qaydasını göstərmək;
- Nəticə 9. Gəmiricilər və həşəratlar görüldüyü halda mehmanxana xidmətçisinin (təmizlik işləri) yerinə yetirəcəyi hərəkətləri və prosedurları izah etmək;
- Nəticə 10. Sanitar qovşaqlarının vaxtaşırı təmizlənməsi prosesini göstərmək.

Bölmə 2: İş yerində təmizlik işlərinin görülməsi ilə bağlı təlimat və prosedurları yerinə yetirmək. İnformasiyanı və işarələri oxumaq, şərh etmək.

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Otel sanitariyası qaydalarına riayət olunmasını izah etmək;
- Nəticə 2. Mehmanxana xidmətçisinin təmizlik işlərini yerinə yetirərkən əldə olunmuş biliklərin hansı formada tətbiq edilməsini göstərmək;
- Nəticə 3. İş yerinə yetirərkən mehmanxana xidmətçisinin (təmizlik işləri) vəzifə funksiyalarını sadalamaq;
- Nəticə 4. Mehmanxana xidmətçisinin (təmizlik işləri) geyim formasının və xüsusi paltarlarının geyinilməsi və geyim qaydalarına riayət olunması prosesini nümayiş etdirmək;
- Nəticə 5. Mehmanxana xidmətçisindən (təmizlik işləri) tələb olunan estetikaya riayət olunması izah etmək;
- Nəticə 6. Xidməti vəzifələrin yerinə yetirilməsi zamanı etiket normalarına riayət edilməsini izah etmək;
- Nəticə 7. Mehmanxana xidmətçisinin (təmizlik işləri) etik qaydalarına riayət edilməsini göstərmək;
- Nəticə 8. Mehmanxananın bərk və ya yumşaq əşyalarının hansı şəkildə seçilməsi qaydalarını izah etmək;
- Nəticə 9. Mehmanxanada yataq ağlarının saxlanması və onların yuyulma qaydalarını nümayiş etdirmək;
- Nəticə 10. Mebellərin saxlanılmasına dair tələblərin necə yerinə yetirilməsini nümayiş etdirmək.

Bölmə 3. Təmizlik işlərini yerinə yetirən zaman digər şəxslər ilə əməkdaşlıq etmək.

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Məişət xidmətlərinin yerinə yetirilməsi zamanı əməl olunacaq qaydaları göstərmək;
- Nəticə 2. Danışiq etikətinə riayət etməklə müştərilərlə söhbətlərin hansı şəkildə aparılmasını izah etmək.

Bölmə 4. Təmizlik işləri zamanı mövcud ola bilən təhlükələri minimum səviyyəyə endirmək, onlara nəzarət etmək və ya aradan qaldırmaq üçün ehtiyat tədbirləri görmək və digər zəruri tədbirləri həyata keçirmək .

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Zədə əmələ gətirə bilən təhlükəli və zərərli istehsalat amillərindən qorunmağın yollarını izah etmək;
- Nəticə 2. Yanğın və partlayış təhlükəsizliyinin tələbərinə riayət edilməsini nümayiş etdirmək;
- Nəticə 3. İşə başlamazdan əvvəl, iş zamanı və işdən sonra təhlükəsizlik tələblərinə riayət edilməsi prosesini sadalamaq;
- Nəticə 4. Qəza vəziyyətləri baş verərkən düzgün qərarların necə qəbul edilməsini izah etmək;
- Nəticə 5. Elektrik təhlükəsizliyi qaydalarına hansı şəkildə yerinə yetirildiyini təsvir etmək;
- Nəticə 6. Elektrikdən zədələnmənin qarşısının alınması üçün təhlükəsizlik tədbirlərinin tətbiq edilməsi qaydalarını nümayiş etdirmək;
- Nəticə 7. Mehmanxanada təmizlik işlərinin görülməsi zamanı texniki təhlükəsizlik, yanğına qarşı təhlükəsizlik, sənaye sanitariyası qaydalarına riayət olunmasını izah etmək;
- Nəticə 8. Mehmanxanada yanğının başvermə səbəbləri haqqında ilkin səbəbləri sadalamaq.

Bölmə 5. Planlaşdırılan qrafik əsasında əmək fəaliyyətinə nəzarət etmək.

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. İş tapşırığına uyğun olaraq nişan və baryerləri necə götürməyi təsvir etmək;
- Nəticə 2. İşçilər tərəfindən istifadə edilən iş sahələrinin təmizliyinin və səliqəsinin davamlı olaraq yoxlanması qaydalarını izah etmək.

Bölmə 6. Sənaye və Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin Mühafizəsi (SƏTƏM) normalarına cavab verən zəruri fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmək

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Azərbaycan Respublikasının "Əmək Məcəlləsi"-nə müvafiq olaraq elektrik cərəyanı vurduqda, termik yanıqlar nəticəsində yaralanma, qanaxma, sınıq və çıxıqlar zamanı ilkin tibbi yardımın göstərilməsi qaydalarını nümayiş etdirmək;
- Nəticə 2. Yanğınlara qarşı mübarizə tədbirləri haqqında məlumat vermək;
- Nəticə 3. Yanğını söndürmək üçün istifadə olunan vasitələrin və cihazların tətbiq edilməsi qaydalarını izah etmək.

Bölmə 7. Yumşaq döşəmə və şüşə səthini təmizləmək.

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Müxtəlif dərəcədə çirklənmiş xalça və xalça məmulatlarının təmizlənməsi qaydalarını kimyəvi məhsullardan və təmizləmə texnikasından istifadə etməklə hansı formada təmizlənməsini nümayiş etdirmək;
- Nəticə 2. Döşəmələrin, xalçaların və xalça üzülüklerinin sağlamlıq standartlarına uyğun olaraq təmizlənməsinə riayət olunmasını izah etmək;
- Nəticə 3. Mebel və inventarların vaxtaşırı təmizlənməsini tələblərə uyğunlaşdırmaq.

Bölmə 8. Düzgün əl işi texnikasını tətbiq etmək və təmizlik işləri üçün avadanlıqları hazırlamaq.

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Qonaqlara qulluq edərkən müxtəlif texnologiyaların tətbiq edilməsi qaydalarını sadalamaq;
- Nəticə 2. Texniki şərtlərə, əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müvafiq fərdi mühafizə vasitələrinin istifadəsi qaydalarını izah etmək;
- Nəticə 3. Texniki şərtlərə və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq avadanlıqların effektiv fəaliyyətini nümayiş etdirmək;
- Nəticə 4. İstifadəçi tələblərinə cavab vermək üçün avadanlıqların müvafiq qaydada qorunub saxlanması qaydaları haqqında məlumat vermək;
- Nəticə 5. Texniki şərtlərə uyğun olaraq kimyəvi məhsullardan istifadə etmə qaydalarını izah etmək.

Bölmə 9. Kimyəvi maddələri təhlükəsiz şəkildə istifadə etmək və atmaq

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Otaqları yığışdırarkən tətbiq olunan məişət kimyası materialları və vasitələrinin düzgün seçilməsini izah etmək.

Bölmə 10. Tələb olunduğu təqdirdə əmək prosedurlarına və təmizlik qrafikinə uyğun olaraq avadanlığı təmizləmək və dezinfeksiya etmək.

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Dezinfeksiya və deratizasiya işlərinin həyata keçirilməsi proseslərini izah etmək;
- Nəticə 2. Əşyaların dezinfeksiyası üçün xlorlu əhəng məhlulunun hazırlanması qaydasını nümayiş etdirmək;
- Nəticə 3. Mehmanxana otaqlarının sanitar-epidemioloji vəziyyətinin yoxlanma qaydaları haqqında məlumat vermək;
- Nəticə 4. Elektrik avadanlıqlarının və elektrik məişət cihazlarının təmizlənməsi qaydalarını təsvir etmək;
- Nəticə 5. Sanitar qovşaqların, təmizlik işlərinin ardıcılığına əsasən hansı şəkildə dezinfeksiya olunmasını nümayiş etdirmək.

Bölmə 11. Avadanlığı işlək vəziyyətə salmaq (bu fəaliyyət avadanlığın hissələrinin yığılmasını əhatə edə bilər)

Öyrənmə nəticələri

- Nəticə 1. Tozsoranın və polotyorun iş prinsipləri, quruluşu haqqında ilkin məlumatları izah etmək;
- Nəticə 2. Müxtəlif növ təmizlik işləri zamanı tozsoran üçün lazımı başlıqların seçilməsini təsvir etmək;
- Nəticə 3. Otaqların təmizlənməsində tozsoran və polotyorlardan istifadə edilməsi qaydalarını nümayiş etdirmək;
- Nəticə 4. Tozsoran, polotyor və digər cihazlarla işləyən zaman təhlükəsizlik tədbirlərinin yerinə yetirilməsi qaydalarını izah etmək.

Yuxarıdakı sahələr üzrə təlim keçmiş şəxs aşağıdakı vəzifə və fəaliyyətləri yerinə yetirə bilər:

Əsas vəzifələrin (V) və vəzifələr daxilində fəaliyyətlərin (F) siyahısı ¹

V.1. Təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək:

1. Müvafiq sahə üçün olan peşə standartındakı ilə eynidir.

- F.1.1. Müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq təmizlənəcək sahəni qiymətləndirmək, nəzərdən keçirmək və aidiyyəti şəxs ilə hər hansı bir məsələni aydınlaşdırmaq;
- F.1.2. Əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq iş yerində təhlükələri və riskləri müəyyən etmək;
- F.1.3. İş yerində mövcud olan potensial zədələri aşkar etmək və bu barədə aidiyyəti şəxsə məlumat vermək, müşahidələr vasitəsilə təmizlənəcək səthlərin növünü və vəziyyətini təyin etmək;
- F.1.4. İş tapşırığına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müşahidələr apararaq səth üzərində olan kirin növünü müəyyən etmək;
- F.1.5. İş yerinə giriş (təmizləmə sahəsinə giriş, açarın təhvil alınması) prosedurlarına riayət etmək;
- F.1.6. Münasib təmizləmə üsullarını həyata keçirmək.

V.2. Avadanlıqlardan və kimyəvi məhsullardan istifadə:

- F.2.1. İstehsalçının texniki şərtlərinə, əməyin mühafizəsi normalarına və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq müvafiq fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmək;
- F.2.2. İstehsalçının texniki şərtlərinə və müəssisənin tələblərinə uyğun olaraq avadanlıqların fəaliyyət effektivliyini yoxlamaq;
- F.2.3. İstifadəçi tələblərinə cavab vermək üçün avadanlıqları müvafiq qaydada saxlamaq;
- F.2.4. İstehsalçının texniki şərtlərinə uyğun olaraq kimyəvi məhsullardan istifadə etmək.

V.3. İş yerini hazırlamaq:

- F.3.1. İş yerində təhlükələri təsdiqləmək, təkrar qiymətləndirmək və risklərə nəzarət etmək;
- F.3.2. Təmizlik işləri zamanı ictimaiyyətin təhlükəsizliyini maksimum səviyyədə təmin etmək üçün müvafiq nişan və baryerlərdən istifadə etmək.

V.4. İş yerində təmizlik prosedurunun istiqamətlərini planlaşdırmaq (ən yuxarı nöqtədən ən aşağı nöqtəyə keçməklə və ya saat əqrəbi istiqamətində hərəkət etməklə) İş yerini təmizləmək:

- F.4.1. Müvafiq avadanlıqlardan, kimyəvi məhsullardan və təmizləmə texnikasından istifadə etməklə üst səthi təmizləmək;
- F.4.2. Otaqları, dəhlizləri, istirahət otaqlarını, hamam otaqlarını, vestibülləri, pilləkənləri, elevatorları, paltardəyişmə otaqlarını və digər iş sahələrini sağlamlıq standartlarına uyğun olaraq təmizləmək;
- F.4.3. Tozsovuranlardan və şampunlardan istifadə etməklə xalçaları, xalıları, yumşaq mebel dəstlərini və pərdələri təmizləmək;
- F.4.4. Zibil qutularını boşaltmaq, külqabıları təmizləmək;
- F.4.5. Əl alətləri (süpürgə, yer bezləri, fırça, yer bezi aləti (mob)) və ya mexaniki sürtmə və parılatma texnikasından istifadə etməklə döşəmələri süpürmək, sürtmək, parılatmaq;
- F.4.6. Pəncərələri, tavanları, divarları, döşəmələri və taxta hissələri yumaq və lazım olduğu təqdirdə parılatmaq;
- F.4.7. Otaqları görüşlər üçün hazırlamaq, ictimai və biznes tədbirləri üçün media avadanlıqlarını və mebeli təmizləmək;
- F.4.8. Elektrik/elektron aksesuarlarını (stolüstü lampa, çilçraq, televizor, telefon, komputer, mikrafon və s) və bəzək aksesuarlarını (vaza, stolüstü dəst, şəkillər və s.) müvafiq kimyəvi maddələrlə təmizləmək və parılatmaq.

V.5. İş yerində təmizlik və səliqəyə nəzarət etmək:

- F.5.1. Müəssisənin texniki tələblərinə uyğun olaraq bütün yığılmış tozu və tullantıları atmaq;
- F.5.2. İş tapşırığına uyğun olaraq nişan və baryerləri götürmək;
- F.5.3. Təkərli arabalardan istifadə etməklə yataq dəstlərini, dəsmalları, tualet vasitələrini və təmizləyici vasitələri daşımaq;
- F.5.4. Su stəkanları, yataq dəstləri, yazı ləvazimatları və hamam ləvazimatları kimi əşyaları yenisi ilə əvəz etmək;
- F.5.5. Geyim və digər vasitələri çeşidləmək, yerinə uyğun olaraq asılıqandan asmaq, səliqəli şəkildə dolablara düzmək;
- F.5.6. Təmiz yataq dəstlərini çeşidləmək, saymaq, nişanlamaq və onları müvafiq şkaflarda saxlamaq;
- F.5.7. Çirkli paltarları camaşırxanaya çatdırmaq və təhvil vermək;

F.5.8. İşçilər tərəfindən istifadə edilən iş sahələrinin təmizliyini və səliqəsini davamlı olaraq yoxlamaq.

V.6. Məlumat vermək:

F.6.1. Otelin və qonaqların əmlakını qorumaq üçün ehtiyat tədbirlərinə riayət etmək və aşkar edilən zədələr, oğurluq halları və tapılan əşyalar barədə rəhbər şəxslərə məlumat vermək;

F.6.2. Təmir xidmətlərinə müraciət etmək və təmir işçilərinin gəlməsini gözləmək.

C.3. TƏLİM İLƏ BAĞLI XÜSUSİ MƏLUMAT

C.3.1. TƏLİMİN NÖVLƏRİ

Bu peşə üçün zəruri səriştlər aşağıda göstərilən təlim metodları vasitəsilə əldə edilə bilər:

Formal təlim

Tövsiyə olunan formal təlim	Uyğun gələn təlim növü	Qeydlər
Tam orta təhsil ²		
Texniki peşə təhsili və ya akkreditasiyadan keçmiş təlim müəssisəsində təlim		
Orta ixtisas təhsili		
Ali təhsil		
Digər:	☒	Bu peşə üzrə ümumi orta təhsil bazasında işləmək mümkündür.

Qeyri-formal və (və ya) informal təlim tələb olunan səriştlərin genişləndirilməsinə şərait yarada bilər. Bir çox hallarda otel xadiməsi zəruri səriştləri yalnız qeyri-formal və (və ya) informal təlim vasitəsi ilə əldə edə bilər.

Qeyri-formal təlim

Təcrübə göstərir ki, qeyri-formal təlimin ən yaxşı yolu iş yerində təlimatçı yanında öyrənməkdir. Bu zaman praktiki təlim iş yerində aparılır, təlim mərkəzlərində, yaxud bilavasitə ixtisaslaşmış təlimatçı tərəfindən keçirilən təlimlə əlaqələndirilir.

İnformal təlim

İnformal təlim, ənənəvi olaraq, ailə təsərrüfatı, kütləvi informasiya vasitələri və sosial şəbəkələr vasitəsi ilə baş verir. O, tələb olunan nəzəri və təcrübə bilikləri verə bilər, lakin fərdi yoxlamadan başqa, digər qaydada müşahidə edilməsi demək olar ki, mümkün deyil və ölçülməsi çətinidir.

C.3.2. TƏLİMİN İSTİQAMƏTİ

Normal təlim istiqaməti orta məktəbdən sonra peşə ilə bağlı keçirilmiş təcrübədən ibarətdir. Otel xadiməsinin təlim istiqamətləri yuxarıda göstəriləni kimi, qeyri-formal və ya informal təlimdən də ibarət ola bilər.

C.3.3. ƏVVƏLKİ TƏLİMİN TANINMASI³

Gələcəkdə təmizlik işləri sahəsində ən azı üç ay təcrübəsi olanlar səriştlərin yoxlanması üçün imtahana müraciət edə və yalnız imtahanı keçdikdən sonra səriştlərin tanınması haqqında rəsmi sənəd əldə edə bilər.

2. Ümumi orta təhsil ölkə vətəndaşları üçün icbari xarakter daşdığından cədvəldə əks olunmayıb.

3. Azərbaycanda səriştlərin tanınması üçün qiymətləndirmə sistemi hazırda mövcud deyildir.

Peşə standartının hazırlanması prosesində iştirak etmiş müəssisə nümayəndələrinin siyahısı

No	İştirakçının adı, soyadı:	Təşkilat və yeri:
1.	Samirə Səfərova	Ramada Plaza, Gəncə
2.	Nicat Hüseynov	Ramada Plaza, Gəncə
3.	Ülviyyə Məmmədova	Ambassador Hotel, Bakı
4.	Səbinə İsmayılı	Sərin Hotel, Bakı
5.	Marina Əliyeva	Şəraton Airport Hotel, Bakı
6.	Sevinc Ağayeva	Şəraton Airport Hotel, Bakı
7.	Sema Muradova	EXCELSİOR, Bakı
8.	Müzəffər Ağakərimov	Azərbaycan Turizm Assosiasiyası, Bakı

ISCO88/08-ə uyğun təkmilləşdirilmiş peşə standartlarının və əlaqədar təlim standartlarının hazırlanması layihəsi tərəfindən prosesin əlaqələndirilməsində iştirak etmiş şəxslərin siyahısı:

No	Adı, soyadı:	Vəzifə:
1.	Pərvin Qəhrəmanova	Monitorinq və qiymətləndirmə üzrə ekspert
2.	Kənan Musayev	Standartlar üzrə mütəxəssis
3.	Məltəm Nəbiyeva	Standartlar üzrə mütəxəssis

1. Beynəlxalq Əmək Təşkilatı (ILO), 2008-ci il. Peşələrin Beynəlxalq Standart Təsnifatı, 2008.
<http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>
2. Almaniyanın Peşə Təhsili və Təlimi üzrə Federal İnstitutu.
<http://www.bibb.de>
3. Kanada Təchizat Şəbəkəsinin Sektor Şurası.
<http://www.supplychaincanada.org/en/NOS>
4. Amerika Birləşmiş Ştatları. İnformasiya Texnologiyaları üzrə Tərəfdaşlıq. Peşə Məlumat Şəbəkəsi.
<http://www.occupationalinfo.org/onet/>
5. Amerika Birləşmiş Ştatları. MyMajors bloqu.
<http://www.mymajors.com/>
6. Amerika Birləşmiş Ştatları. Karyera Test / Karyera Məsləhət şirkəti.
<http://dot-job-descriptions.careerplanner.com>
7. Böyük Britaniya. Milli Peşə Standartları üzrə məlumat bazası.
<http://www.ukstandards.co.uk/Pages/index.aspx>
8. Avstraliyada Peşə Təhsili və Təlimi üzrə məlumat bazası.
<http://training.gov.au/Search/Training>
9. Rusiya Sənayeçilər və Sahibkarlar Birliyi. İxtisasların İnkişaf etdirilməsi üzrə Milli Agentlik.
<http://nark-rspp.ru>
10. Yaponiya Daxili İşlər və Rabitə Nazirliyi: Statistika Bürosu.
<http://www.stat.go.jp>
11. Sinqapur Statistika Departamenti.
<http://singstat.gov.sg>
12. Türkiyə Peşə-İxtisas Qurumu.
<http://myk.gov.tr/>
13. Türkiyədə Peşə Təhsili və Təlimi Sisteminin Gücləndirilməsi.
<http://svet.meb.gov.tr>

---

4 Peşə standartı, peşə standartı üzrə qiymətləndirmə və təlim standartının hazırlanmasında istifadə edilmiş mənbələr.

Əlaqə vasitələri

Sosial Müdafiənin İnkişafı layihəsinin "İSCO 88/08-ə uyğun təkmilləşdirilmiş peşə standartlarının və əlaqədar təlim standartlarının hazırlanması" tapşırığı

World Business Centre, 4/2
Süleyman Rəhimov küçəsi 309
Bakı, AZ1009, Azərbaycan

Telefon: (+994 12) 597 3072/73
Faks: (+994 12) 597 3074
E-poçt: office@dios.az

Veb: www.dios.az